

BUDAPEST FŐVÁROS XI. KERÜLET

ÚJ BUDA ÖNKORMÁNYZATA

DR. FILIP SZ ANDREA JEGYZŐ

Iktatószám: I-11-4/2007.

nyilvános ülés

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2007. január 18-án tartandó rendes ülésére

Tárgy:

Törvényességi jelzés a 12 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsik helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulásról és az útfenntartási hozzájárulási díjról szóló rendelettel kapcsolatban

6. 5/ sz. napirendi pont**Készítette:**Igazgatási és Szabálysértési Osztály
dr. Berkovics Gáborné dr.**Egyeztetve:****Bizottsági tárgyalás:**Jogi Bizottság
Városgazdálkodási Bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala hivatalvezetője a 02-434/2006. számú, 2006. november 08-án kelt levelében törvényességi jelzést tett a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata 12 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsik helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulásról és az útfenntartási hozzájárulási díjról szóló 1/2006./I. 30./ XI. ÖK sz. rendeletével (a továbbiakban: Rendelet) kapcsolatban. A törvényességi jelzésében kifejtette jogi aggályait, és indokai figyelembevételével kérte a Rendelet hatályon kívül helyezését.

A hivatalvezető álláspontja szerint a Rendelet megalkotására Önkormányzatunknak nincs törvényi felhatalmazása. A Rendelet preambulumban hivatkozott jogszabályok egyike sem teszi lehetővé, hogy e kérdéskörben a képviselő-testület rendeletet alkosson, s mindemellett hatáskörét is túllépte, mivel figyelmen kívül hagyta a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) 63/A. § g) pontját, miszerint a forgalomtechnikai feladatok a helyi közutak esetében is Fővárosi Önkormányzat hatáskörébe tartoznak. A Rendelet megsértését a rendőrhatalóság nem szankcionálhatja, mivel a közúton közlekedők számára csak a közúti jelzőtáblák utasításai az irányadók.

A törvényességi észrevétel vitatható az alábbiak miatt:

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban Kktv.) valóban nem ad kifejezett felhatalmazást arra, hogy az önkormányzat az általa meghatározott össztömeget meghaladó jármű helyi közúton történő közlekedéséért fizetési kötelezettséget írjon elő.

A Rendelet azonban nem alkotmányellenes pusztán amiatt, mert törvény nem ad kifejezett felhatalmazást a helyi önkormányzat számára. A képviselő-testület ugyanis az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított alapjogával, (nevezetesen: a helyi képviselő-testület önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat) élve is alkothat rendeletet, amikor is a jogalkotási felhatalmazás magából az alaptörvényből ered. (47/1995. (VI. 30.), 36/2002. (VII. 19.) AB határozatok)

A Rendeletben a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (továbbiakban: Alkotmány) 44/A § (1) bekezdésének a) pontjára, valamint a 44/A. § (2) bekezdésére, mint felhatalmazó jogszabályra történt a hivatkozás, s mellette figyelemmel voltunk a témával kapcsolatos jogszabályokra.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése az önkormányzati rendeletalkotás két esetkörét határozza meg. A Képviselő-testület

- a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá
- törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat rendeletet.

Az Alkotmánybíróság a 36/2002. (VII. 19.) AB határozatában rámutat arra, hogy „önmagában véve az, hogy a társadalmi viszonyok meghatározott körét országos érvényű jogszabály a szabályozási körébe vonta, nem akadályozza az önkormányzati rendeletalkotásnak. Ha ugyanis helyi közügyről van szó, az önkormányzati testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében - külön törvényi felhatalmazás hiányában is - jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra.”

Az Alkotmánybíróság a 17/1998. (V. 13.) AB határozatban rámutat arra, hogy „ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a Képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvennyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy község egyes övezeteire (földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére) vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Ugyanúgy az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvennyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos jogszabály általános érvennyel tette.”

Az Ötv. és Kktv. szerint a helyi közutak fejlesztéséről, fenntartásáról, üzemeltetéséről a tulajdonos önkormányzatok kötelesek gondoskodni. Szakemberek szerint az utakat leginkább a nehéz tehergépjárművek teszik tönkre. A nehezebb tehergépkocsik közlekedésének a helyi utakról való teljes kitiltása nem lehet megoldás, ugyanakkor jogosan merül fel az az igény, hogy a 12 tonna össztömeget meghaladó tehergépkocsik tulajdonosai (üzemeltetői) a kerületi helyi közutak igénybevétele esetén anyagilag is járuljanak hozzá az utak fenntartásához, felújításához.

A fentiek alapján - az említett alkotmánybírósági határozatokra is hivatkozva - a képviselő-testület jogi szempontból is alkothatott egy olyan rendeletet, amely a helyi közutak védelme, a biztonságos közlekedés biztosítása érdekében bevezetett súlykorlátozás mellett a közutak fenntartásához szükséges pénzügyi fedezet biztosítása céljából még útfenntartási hozzájárulás fizetésének kötelezettségét is előírja.

Továbbá megjegyzem, hogy Önkormányzatunk nem vonta el a Fővárosi Önkormányzatnak az Ötv. 63/A. § g) pontjában biztosított jogkörét, mivel a súlykorlátozás bevezetéséhez forgalomtechnikai szempontból a Fővárosi Önkormányzat hozzájárult. A közúti jelzőtáblákkal kapcsolatban pedig megjegyzem, hogy a „12 t megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsival behajtani tilos” jelzőtáblák, a „Kivétel engedéllyel” kiegészítő táblával, a KRESZ 14. § (1) bekezdés r) pontja alapján kerültek elhelyezésre. A bevezetett súlykorlátozás ennek megfelelően a tehergépkocsikat, a vontatókat, a mezőgazdasági vontatókat és a lassú járműveket érintette.

A fentiekre tekintettel javaslom, hogy Önkormányzatunk Képviselő-testülete továbbra is tartsa fenn a Rendelet megalkotásakor elfogadott jogi álláspontját, és ennek megfelelően a törvényességi jelzéssel ne értsen egyet, azaz az Rendeletet ne helyezze hatályon kívül.

Budapest, 2007. január 02.

dr. Filipisz Andrea